

Spiegel 6: Soorten scripts

Scriptclassificaties Claude Steiner

In het boek 'Einstein en de kunst van het zeilen' lees je een scriptclassificatie, zoals die is voorgesteld door Claude Steiner: Het liefdeloze, het vreugdeloze en het kennisloze script. De transactionele analyse kent veel meer modellen en classificaties om je te helpen na te denken over het script van je organisatie. Van de hand van Eric Berne, de grondlegger van de TA, is de volgende.

Berne deelt scripts in op grond van de manier waarop mensen hun tijd structureren. Hij legt bij elke classificatie een relatie naar helden uit de Griekse mythologie. De actualisatie is van Maarten Kouwenhoven.

Het 'nooit'- script

In organisaties met dit script staat de directie (zichzelf en) de medewerkers nooit toe iets plezierigs te doen, terwijl daarvoor in de organisatie een keur aan mogelijkheden is. Net als Tantalus, die gekweld werd door eeuwige dorst en honger ten overstaan van een overvloed aan water en voedsel, worden medewerkers in deze organisatie gekweld doordat zij de hele dag aan verleidingen bloot staan.

Het 'altijd'- script

Net als Arachne ertoe veroordeeld werd de rest van haar leven de hele dag als een spin webben te weven, kan de directie een of meer medewerkers ertoe veroordelen de rest van hun werkzame leven vervelend werk te doen. Wie A zegt zit voor de rest van de tijd aan B vast!

Het 'voordat'- script

Bij dit script moeten werknemers eerst aan bepaalde voorwaarden voldoen voordat ze in aanmerking komen voor betere arbeidsvoorwaarden. De kost gaat voor de baat uit: Hercules moest eerst twaalf jaar als slaaf leven voordat hij god kon worden.

Het 'nadat'- script

Damocles mocht genieten van het geluk koning te zijn. Nadat hij echter merkte dat er boven zijn hoofd een zwaard hing dat slechts aan een paardenhaar was opgehangen, was zijn geluk snel voorbij. De boodschap is: geluk duurt maar even, zoals dat het geval is bij een werknemer die doordringt tot in de top van de organisatie en daar geconfronteerd wordt met een dreigend faillissement.

Het 'steeds weer'- script

Sisyphus was ertoe veroordeeld een zware steen heuvelopwaarts te rollen. Steeds weer als hij bijna boven was stortte de steen weer naar beneden en moest hij opnieuw beginnen. Dit script komt voor bij werknemers die jarenlang hun best doen om een belangrijke functie te bereiken om daarna weer terug te vallen door de te hoge eisen die aan de nieuwe functie worden gesteld.

Het 'open eind' – script

Philemon en Baucis veranderen in bomen toen zij hun script (het verrichten van goede daden) hadden voltooid. De rest van hun leven vegeteerden zij zonder een doel te hebben (= open eind). Dit komt voor bij mensen die na jarenlang verdienstelijk werk te hebben verricht, worden weggepromoveerd.